

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1887/2025
20.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић, Добриле Страјина, Надежде Видић и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Млађеновић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Војводина Шуме“ из Петроварадина, чији су пуномоћници Милан Козомора, Весна Поповић, Милош Козомора и Душан Козомора, адвокати из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 7/25 од 28.01.2025. године, у седници одржаној 20.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 7/25 од 28.01.2025. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 7/25 од 28.01.2025. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 7/25 од 28.01.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 678/2023 од 15.10.2024. године, ставом првим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати: на основу претрпљених физичких болова 150.000,00 динара; на основу претрпљеног страха 150.000,00 динара; на основу душевних болова због умањене животне активности 650.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате. Ставом другим изреке, део тужбеног захтева преко укупно досуђеног износа од 950.000,00 динара па до укупно потраживаног износа од 1.150.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете и то: преко досуђеног износа од 150.000,00 динара па до потраживаног износа од 250.000,00 динара за претрпљене

физичке болове и преко досуђеног износа од 150.000,00 динара, па до потраживаног износа од 250.000,00 динара за претрпљени страх, као и законска затезна камата на разлику наведених износа почев од дана пресуђења па до исплате, је одбијен. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде материјалне штете у виду разлике зараде исплати за период од јула 2020. године до марта 2024. године, износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу почев од дана пресуђења па убудуће док за то постоје законски услови исплаћује новчану ренту у износу од 32.817,81 динар најкасније 15. у месецу за претходни месец тако што ће доспеле а неисплаћене рате исплатити одједном, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 359.795,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 7/25 од 28.01.2025. године, жалбу туженог делимично усвојио и пресуду Основног суда у Новом Саду П1 678/2025 од 15.10.2024. године, у усвајајућем делу, делимично преиначио тако што је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд тужену обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете исплати по основу претрпљених физичких болова 150.000,00 динара, по основу претрпљеног страха 150.000,00 динара и по основу претрпљених душевних болова због умањене животне активности 650.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о накнади трошкова парничног поступка садржано у побијаној пресуди тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 242.791,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, жалба тужиоца у целисти и жалба туженог у преосталом делу су одбијене а првостепена пресуда, у одбијајућем делу и преосталом усвајајућем делу је потврђена. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 98.390,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац тужени су изјавили благовремене ревизије тако што тужилац побија преиначујући део правноснажне пресуде због погрешне примене материјалног права, док тужени побија потврђујући део правноснажне пресуде, такође због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду, у преиначујућем делу, у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и утврдио да је ревизија тужиоца, изјављена против тог дела правноснажне пресуде, неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код правног претходника туженог 1995. године, ради обављања послова „...“. На тим пословима тужилац је радио до 25.09.2017. године, тако што је прошао обуку за

безбедан и здрав рад а од туженог добио заштитну опрему у виду заштитних ципела, радног одела као и обичних гумених рукавица, при чему вибрационе рукавице од туженог тужилац никада није добио. Током 2016. године, тужилац је осетио тешкоће у обављању послова ... јер су руке почеле да му трну и да му из њих испадају предмети, због чега се јавио лекару. На периодичном лекарском прегледу 29.10.2016. године, постављена је дијагноза патолошког стања које представља контраиндикацију за обављање послова на којима постоји експозиција вибрацијама (М 81.8), због чега је тужилац упућен на процену преостале радне способности. Комисија РФ ПИО је налазом, мишљењем и оценом радне способности и могућности запослења и одржавања запослења, током 2017. године извршила оцену болести и оштећења од утицаја на радну способност у односу на занимање или послове које може да обавља тужилац, а омогућују запошљавање под општим условима – 1. степена, тако што је налаз Комисије да тужилац није способан за тешке послове као и за послове на којима се захтева физичка снага обе руке. Том приликом тужиоцу су постављене дијагнозе: вибраторна болест, синдром карпалног тунела, радикулопатија вратне кичме, лумбални синдром и обострано оштећење слуха. У здравственом картону за период од 2018. године до 2023. године нема података о лечењу тужиоца поводом побројаних дијагноза. У периоду од 29.03.2023. године до 27.06.2023. године, тужилац је био подвргнут различитим методама медицинске дијагностике којима је констатовано његово здравствено стање (ЕМНГН налаз, КОЛ ТЕС и Радиографија). Код тужиоца постоји средње тешко умањење животне активности у проценту од 26% као последица утврђених морфолошких и функционалних поремећаја организма који онемогућавају или знатно ограничавају способност тужиоца да обавља свакодневне навинуте животне радње и активности ради задовољавања основних животних потреба. Услед тога, тужилац трпи душевне болове умереног степена јер је у константном психичком дискомфору услед тегоба које има у потреби да антиципира своје физичке активности, прилагоди их новонасталим лимитима или се ослони на помоћ других особа. Као последица морфолошких и функционалних промена на свим нивоима, више доминантне десне руке на шакама и зглобовима ручја али и на лакатним зглобовима и десном рамену, код тужиоца се јавља физички бол који перманентно трпи, благог је интензитета трећег степена према скали од 1 до 10, а при обављању активности као што је дизање и ношење терета и руковања моторном тестером, ниво бола се повећава и креће између умереног и јаког интензитета 6 – 7 степени. Због појаве тегоба у виду вибраторне болести, тужилац је констатно напет, има честе главобоље и изражене сметње при спавању због чега је уморан и ниског прага фрустрационе толеранције. Забринут је због трајности тегоба, рефлексивна на функционисање на послу и у кући те социјалне интеракције. Због тога, трпи секундарни страх од половине 2016. године, између лаког и средњег степена односно трећег до четвртог степена. При појединим физичким активностима болност се појачава услед чега отежано обавља те активности, узнемирен је, ноћу не може да спава и трпи секундарни страх између средњег и високог степена односно шест до седам степени. Након појаве тегоба у виду вибраторне болести, тужилац више није обављао послове Због здравствене неспособности и стања утврђеног на основу извештаја о извршеном периодичном лекарском прегледу запосленог од 29.10.2016. године и решења НСЗ, Филијала Сремска Митровица од 25.07.2017. године, тужилац је анексом уговора о раду од 07.09.2017. године, премештен на радно место „... радник“ почев од 25.09.2017. године. Тужбу ради накнаде штете тужилац је поднео 25.07.2023. године а тужени је, у одговору на тужбу, истакао приговор застарелости његовог потраживања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете делимично усвојио налазећи да тужени није пружио доказ да су неке друге болести тужиоца, а не његов дугогодишњи рад код туженог са моторним тестерама, условили или допринели настанку професионалне болести тужиоца. Имајући у виду утврђен интензитет и дужину трајања претрпљених физичких болова и страха, те степен душевних болова због умањене животне активности услед утврђеног професионалног обољења, првостепени суд је, применом одредбе члана 200. Закона о облигационим односима у вези одредби члана 232. Закона о парничном поступку, одмерио износе правичне новчане накнаде тужиоцу за претрпљене физичке болове, претрпљени страх и умањену животну активност. Одлучујући о приговору застарелости овог потраживања, истакнутог од стране туженог, првостепени суд је закључио да је тај приговор неоснован јер је лечење тужиоца од последица професионалне болести завршено 2023. године, па је тужилац тада сазнао за штету и лице које је штету учинило.

Другостепени суд је, у горе наведеном делу, преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете налазећи да је приговор застарелости потраживања основан, у смислу одредбе члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима. У конкретном случају, на основу утврђеног чињеничног стања следи да је тужиоцу дијагноза професионалне болести постављена још 2017. године, тако што је тужилац током 2016. године осетио тешкоће у обављању послова ..., а дијагноза болести, због које је тужилац упућен на процену преостале радне способности, постављена је још 29.10.2016. године. На основу утврђене чињенице да у здравственом картону тужиоца за период од 2018. године до 2023. године, нема података о његовом лечењу поводом дијагноза које су констатоване још 2017. године, као и на основу медицинске документације сачињене 2023. године, из чијег садржаја следи да се ради о дијагностичким претрагама којима се констатује здравствено стање тужиоца а не и спроведено лечење, другостепени суд закључује да је тужилац тужбу поднео протеком више од пет година од сазнања за штету и учиниоца, због чега је његово потраживање застарело.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, правилно применио материјално право.

Одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарела за три године од кад је оштећени дознао за штету и за лице које је штету учинило. На основу става 2. исте одредбе Закона, у сваком случају ово потраживање застарела за пет година од кад је штета настала. Застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе на основу одредбе члана 360. став 1. Закона о облигационим односима. Суд се не може обазирати на застарелост ако се дужник није на њу позвао у смислу става 3. исте одредбе закона. Застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеви није што друго прописано, у смислу одредбе члана 361. став 1. Закона о облигационим односима.

У конкретном случају, тужилац је током 2016. године осетио тешкоће у обављању послова ... тако што су му руке трнуле и испадали предмети па му је, на лекарском прегледу 29.10.2016. године, постављена дијагноза патолошког стања које представља контраиндикацију за обављање послова на којима постоји експозиција

вибрацијама (М 81.8). Комисија РФ ПИО је налазом, мишљењем и оценом радне способности и могућности запослења и одржавања запослења тужиоца, 2017. године извршила оцену болести тако што је налаз Комисије да тужилац није способан за тешке послове као ни за послове на којима се захтева физичка снага обе руке, а тужиоцу су постављене дијагнозе: вибраторна болест, синдром карпалног тунела, радикулопатија вратне кичме, лумбални синдром и обострано оштећење слуха због чега је тужени тужиоца преместио на радно место „... радник“ почев од 25.09.2017. године анексом уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности. Након тога, нема података о лечењу тужиоца поводом побројаних дијагноза већ је 2023. године, тужилац био подвргнут дијагностичким претрага којима је констатовано његово здравствено стање. Код тако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак другостепеног суда да је потраживање тужиоца застарело јер је болест код њега, у пуном обиму, наступила најкасније 2017. године због чега је он тада, анексом уговора о раду, премештен на друго радно место, у складу са његовом преосталом радном способношћу. Од тада па до подношења тужбе, протекло је више од пет година па је протекао објективни рок застаревања, прописан одредбом члана 376. став 2. Закона о облигационим односима.

Наводима ревизије тужиоца о томе да тужилац и даље трпи болове и страх, што је утврђено вештачењем, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. За оцену приговора застарелости у смислу одредбе члана 376. Закона о облигационим односима, битна чињеница је када је болест попримила коначан облик, што је, у конкретном случају било 2017. године када је констатовано да тужилац није способан за тешке послове као ни за послове на којима се захтева физичка снага обе руке, због чега је он, након постављених дијагноза од стране Комисије РФ ПИО, анексом уговора о раду од 07.09.2017. године, премештен на друго одговарајуће радно место (... радник), почев од 25.09.2017. године. Због тога је закључак другостепеног суда о застарелости тужиоцевог потраживања накнаде нематеријалне штете правилан, а ревизијом тужиоца се неосновано побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном одредбом члана 153. став 2., 154. и 165. став 2. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе као ни ново тумачење права у погледу дела побијане правноснажне пресуде којим је одлучено о накнади материјалне

штете тужиоцу, па нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Предмет тражене правне заштите је накнада материјалне штете тужиоцу на име разлике у заради и исплата новчане ренте убудуће. Побijана пресуда којом је тај тужбени захтев тужиоца усвојен донета је на основу утврђеног чињеничног стања да је тужилац, радећи на пословима ... код туженог (укупно 22 године), задобио обољење руку у виду вибраторне болести и синдром карпалног тунела, као последицу дужег и непрекидног излагања штетном утицају вибрацијама при раду са моторном тестером, те да постоји узрочно-последична веза између послова које је тужилац обављао и насталих обољења. Тужени није доказао постојање чињеница које би искључиле његову одговорност, у смислу одредбе члана 177. Закона о облигационим односима, па је побijана пресуда донета применом одредбе члана 164. Закона о раду, у вези одредаба чланова 174. 189. став 1. и 3. и 188. – 197. Закона о облигационим односима. Правилна примена материјалног права у предметима са правним основом и чињеничним стањем у овом предмету, зависи од утврђеног чињеничног стања у сваком конкретном предмету, па с тим у вези нема услова за уједначавање судске праксе.

На основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије туженог, у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, и утврдио да његова ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 441. Закона о парничном поступку, прописано је да је у парницама из радних спорова ревизија увек дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. У свим другим случајевима, ревизија није дозвољена, осим када се тужбени захтев односи на новчано потраживање. Тада се примењује општим режим допуштености овог правног лека према вредности предмета спора побijаног дела, у смислу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку. Том одредбом закона прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побijаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужбу ради накнаде штете тужилац је поднео 25.07.2023. године, а вредност предмета спора побijаног дела је 1.489.116,70 динара.

Имајући у виду да ово није парница у радном спору која за предмет има заснивање, постојање и престанак радног односа, код којих је ревизија увек дозвољена, а да је побijана вредност предмета имовинско-правног спора испод 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, следи да ревизија туженог није дозвољена.

На основу одредбе члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић